

Lector univ. Bianca Negrilă

Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației

Universitatea de Vest "Vasile Goldiș"

Arad

UDK: 371.95

ISSN 1820 - 1911, 14 (2008), p. 467-469

RELAȚIA FAMILIE – COPIL SUPRADOTAT

Teoria că supradotații s-au născut cu însușiri deosebite față de ceilalți copii a fost infirmată de studiul lui Benjamin Bloom de la Universitatea din Chicago. S-a constatat că talentul lor într-o anumită direcție se datorează educației. Experiențele din copilărie au o mare pondere în dezvoltarea supradotaților. Dacă lor li s-au oferit condițiile necesare, pot în ultimă instanță, învăța orice. Aceste condiții sunt asigurate de familie; ea are un rol determinant. Familia influențează procesul de dezvoltare a unui supradotat.

Constatarea aceasta poate fi ilustrată printr-un exemplu: o mamă vizita, cu copilul ei, cu mare regularitate, marile muzee. Mai târziu copilul ei a devenit un renumit sculptor. În general, copiii încearcă activități care să-i încânte pe părinți. Dar, dacă un copil ascultă multă muzică acasă, aceasta nu înseamnă că va ajunge muzician.

Cunoașterea reușitei unor copii nu a avut loc din senin, peste noapte. Nimeni, niciodată nu a avut rezultate spectaculoase, fără ani de muncă asiduă. Se începe aproape în joacă, sub supravegherea familiei, apare apoi pasiunea care se dezvoltă mai târziu. Următorul pas este perfecționarea pasiunii, prin încurajarea din partea familiei. Se ajunge la ivirea talentului, la performanțe, la început mici, apoi din ce în ce mai mari.

Când apar primele semne ale unui talent, familia trebuie să se preocupe de copil pentru o pregătire suplimentară, care îi va ajuta acestuia să-și dezvolte pasiunea. Cu timpul, prin muncă susținută, copilul își dezvoltă un stil personal, se ajunge la personalizare, etapă în care apar și rezultatele pozitive în competiții.

Practica a demonstrat că nu toți copiii precoce sunt și supradotați; ei dovedesc curiozitate, într-adevăr, dar nu e sigur că vor fi supradotați. Doresc să știe multe lucruri curioase, pun întrebări uimitoare. La școală, în schimb, nu sunt întotdeauna primii. Înțeleg repede ce li se predă, dar nu mai depun eforturi pentru studiu. În

acest moment trebuie să intervină familia, să-i supravegheze, să-i stimuleze tot timpul, pentru a avea rezultate bune.

Deosebirea dintre ei și ceilalți copii constă în faptul că au facultăți intelectuale superioare, o creativitate și o imaginație remarcabile. Dar, familia trebuie să le reamintească să exerseze, să muncească continuu, sistematic, după un program acceptat. Familia are rolul de a-i încuraja și susține, pentru a le menține optimismul și șansele de succes.

E necesar să se facă totul cu dragoste, cu simțul umorului, pentru depășirea obstacolelor și momentelor de descurajare cu care e posibil să se confrunte uneori. Umorul încurajează și stimulează; iar familia îl poate face să înflorească. Chiar dacă nu vor putea ajunge performanțe înalte, e suficientă și o reușită mai modestă – ceea ce înseamnă o existență mai bună și o viață mai frumoasă.

Cercetătorul Bloom apreciază că majoritatea copiilor, dacă familia le oferă condițiile necesare, pot învăța aproape orice. Aceasta înseamnă că “potențialul uman este mult mai mare decât cel măsurabil prin IQ sau prin teste de aptitudini”.

De aici se poate concluziona încă o dată că familia influențează, fără puțință de tăgadă, procesul de dezvoltare a unui copil supradotat.

Un copil supradotat, înzestrat cu calități intelectuale deosebite, este un dar și în același timp o mare responsabilitate pentru părinți. Nu este deloc ușor să ai un astfel de copil. El te pune în încurcătură de la cea mai fragedă vârstă. Atunci când un prichidel normal întrebă de ce cad frunzele, un copil supradotat vrea să știe despre sfârșitul lumii, cum a apărut Cosmosul sau cum s-a format poporul român. El are informații imediate, pe când ceilalți copii au acces la acestea câțiva ani mai târziu. Și, desigur, la tine apelează să afle răspunsuri, pentru că în fond este un copil, care învață de la părinții lui. El are nevoie de atenție deosebită din partea ta. Este bine să-i citești cât mai mult, chiar și după ce învață să citească singur. Ajută-l să descopere cât mai multe lucruri noi, încurajează-l să-și îndrepte atenția spre cât mai multe domenii: artă, știință, muzică. Dacă manifestă înclinații spre un domeniu anume, creează-i oportunități pentru a le aprofunda.

Famiile care au un asemenea copil au nevoie de sprijinul bunicilor și al cât mai multor prieteni. Atât mama, cât și tata, se vor simți repede extenuați de curiozitatea și interesul copilului. El doarme mai puțin și are nevoie să-i fie stimulată inteligența toată ziua. Tot timpul pune întrebări și vrea răspunsuri logice. De aceea,

compania adulților sau a copiilor mai mari de la care are ce învăța îi este absolut necesară.

Copiii supradotați sunt unici, fiecare putând manifesta caracteristici aparte. Dacă unii manifestă interes față de orice le stimulează inteligența, alții pot fi preocupați de matematică și științele exacte. Ei nu sunt „specialiști” în toate domeniile. Unele lucruri îi pot fascina de-a dreptul, iar altele le pot părea total neinteresante. Unii pot avansa permanent, dar alții pot să aibă și perioade de stagnare. Câteva luni sau chiar mai mult par să nu mai avanseze în cunoaștere, pentru ca apoi să „explodeze” din nou. De aceea, părinții nu trebuie să treacă în extrema din care să-l privească ca pe un supra om, capabil absolut de orice.

Există și situații când părinții le crează copiilor lor toate condițiile pentru educație și învățatură, deși nu-i vor neapărat supradotați. Ei îi vor mai ales fericiți. De aceea, le dă o educație bună, pentru a avea șanse mai mari în viață, pentru a crea o atmosferă propice să facă ceea ce le place.

Copilul supradotat este, totuși, o speranță secretă a multor părinți !

